

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Cultura

Direcció General de Formació Professional

PROVES D'ACCÉS A CFGS

PSICOLOGIA

TEMARI

BLOC 1. INTRODUCCIÓ A LA PSICOLOGIA

1.1.- Definició de psicologia.

1.2.- Evolució històrica de la psicologia.

- Fonts de la psicologia: el pensament filosòfic clàssic, la filosofia moderna, la fisiologia del segle XVIII i XIX, la medicina.
- Importància de la teoria de l'evolució.
- Primeres teories científiques: l'estructuralisme de W. Wundt, el funcionalisme de W. James, la psicologia de la Gestalt.

1.3.- Escoles de psicologia.

- La Psicoanàlisi.
- El Conductisme.
- La Gestalt.
- La Psicologia humanística.
- La Psicologia cognitiva.

1.4.- Objecte d'estudi de la psicologia.

- Característiques: ciència experimental, sistemàtica, eclèctica, caràcter interdisciplinari, amb diferents nivells d'anàlisi i complexitat.
- Objectius de la psicologia: descriure, explicar, predir, controlar, etc.

1.5.- Branques de la psicologia.

- Branques de la psicologia bàsica: psicologia general, psicologia experimental, psicobiologia, psicologia evolutiva, psicologia social, psicologia de la personalitat, psicologia de l'aprenentatge, psicologia diferencial, psicologia del gènere.
- Branques de la psicologia aplicada: psicologia educativa, psicologia clínica, psicologia industrial i de les organitzacions.

1.6.- El mètode de la psicologia.

- El mètode científic (hipotètic-deductiu).

- Diverses tècniques metodològiques: experimental, correlacional, observacional.

BLOC 2. L'ÉSSER HUMÀ COM A PRODUCTE DE L'EVOLUCIÓ

2.1.- Filogènesi: el procés d'hominització.

- L'evolució dels organismes.
- Teories de l'evolució: Lamarckisme, Darwinisme, teoria sintètica o neodarwinisme.
- El procés d'hominització. Què és? Característiques generals.

2.2.- La conducta dels animals.

- Etologia i psicologia animal: Què és l'etologia? Psicologia animal, experiments de laboratori.
- Pautes fixes d'acció i aprenentatge: pautes fixes d'acció en el comportament animal. Comportaments innats en l'ésser humà.

BLOC 3.- BASES FISIOLÒGIQUES DE LA CONDUCTA HUMANA

3.1.- Genètica i conducta.

- Breu introducció a la genètica: què estudia la genètica. ADN, ARN.
- Interacció herència i ambient.

3.2.- Les neurones.

- Què són?
- Morfologia de les neurones.
- La sinapsi neuronal. Els neurotransmisors.
- Classificació de les neurones segons les seves funcions. Neurones motores, neurones sensibles i interneurones.

3.2.- El sistema nerviós: descripció general.

- El sistema nerviós central y el sistema nerviós perifèric.
- Breu descripció de les funcions generals de cadascun dels dos sistemes.

3.3.- Estructura i funcions del cervell.

3.4.- Cervell de l'home i cervell de la dona. Diferències cerebrals entre sexes.

BLOC 4. SENSACIÓ, PERCEPCIÓ I ATENCIÓ.

4.1.- Estímuls i sensacions.

4.2. - Què és la percepció?

- Fases del procés perceptiu.
- Classificació dels òrgans sensorials.

4.3.- Diferents teories sobre els mecanismes de la percepció: la teoria associacionista, teoria de la Gestalt, la teoria cognitiva.

4.4.- Factors que influeixen en la percepció.

- Factors externs: intensitat, repetició, novetat i tamany.
- Factors interns: atenció, motivació, interessos i valors.
- Influència de la cultura i de l'entorn en la percepció.

BLOC 5. LA MEMÒRIA

5.1.- Definició de la memòria.

5.2.- Processos bàsics de la memòria: codificació, registre i recuperació.

5.3.- Model estructural de la memòria segons R. Atkinson i R. Shiffrin: memòria sensorial, memòria a curt termini i memòria a llarg termini.

BLOC 6. L'APRENTATGE

6.1.- Aprendre transforma. Què vol dir aprendre?

6.2.- Aprenentatge per condicionament.

- Conducta, estímul, resposta.
- El condicionament clàssic. Ivan Pavlov.

6.3.- Aprenentatge per condicionament. El condicionament instrumental.

- Primeres investigacions: Watson, Thorndike, Skinner.
- Elements del condicionament operant o instrumental: el reforç. Reforços primaris i reforços secundaris.
- Procediment de condicionament: reforç positiu, reforç negatiu, entrenament per omissió, càstig.

6.4.- L'aprenentatge per observació.

6.5.- Aprenentatge cognitiu.

6.6.- Estratègies d'aprenentatge.

BLOC 7. LA INTEL·LIGÈNCIA

7.1.- Què és la intel·ligència?

7.2.- Teories clàssiques de la intel·ligència.

- Primeres teories.
- Teories de l'anàlisi factorial.

7.3.- Teories actuals.

- Teoria del processament de la informació.
- La intel·ligència emocional.
- Teoria de les intel·ligències múltiples.

7.4.- Avaluació de la intel·ligència.

- El quocient intel·lectual.
- Els tests d'intel·ligència: què són?, característiques i limitacions.

7.5.- El desenvolupament de la intel·ligència.

- Teoria de Jean Piaget.
- Etapes del desenvolupament cognitiu.

BLOC 8. LLENGUATGE, PENSAMENT I CREATIVITAT

8.1.- Què és el llenguatge? Etapes en l'adquisició del llenguatge.

8.2.- Teories sobre l'adquisició del llenguatge: teoria de l'aprenentatge. (B.F.Skinner), teoria de l'aprenentatge social (A.Bandura),teoria nativista (N. Chomsky).

8.3.- Relació entre llenguatge i pensament.

8.4.- Què és el pensament? Elements del pensament, símbols: imatges, paraules, conceptes.

8.5.- El raonament. Què és? Tipus de raonament.

- Pensament racional: raonament inductiu, raonament deductiu.
- Pensament creador.
- Pensament abstracte.

8.6.- Resolució de problemes.

- Etapes en la resolució de problemes.
- Estratègies de solució de problemes.

8.7.- Els estats de consciència.

- La consciència.
- Els somnis.
- La hipnosi.
- Les drogues que alteren la consciència.

8.8.- El pensament creatiu.

- Què és la creativitat?
- Característiques del pensament creatiu.
- Etapes del procés creatiu.

BLOC 9. LA PERSONALITAT I VIDA AFECTIVA

9.1.- La personalitat. Què és ? Diferències individuals.

9.2.- Les teories de la personalitat. Diversitat d'enfocaments de la personalitat.

9.3.- La psicoanàlisi de S. Freud.

- Estructura de la personalitat segons la teoria psicoanalítica.
- Desenvolupament psicosexual segons la teoria psicoanalítica.

9.4.- Teories de trets i tipus.

9.5.- La teoria humanista de C. Rogers.

9.6.- La teoria de l'aprenentatge social.

9.7.- Motivació. Què és la motivació?

- Característiques i tipus de motivació.

9.8.- Les emocions. Determinants biològics i apresos.

9.9.- Els trastorns psicològics i el seu tractament.

- La depressió, l'ansietat: fòbies i el trastorn obsessiu-compulsiu, els trastorns de l'alimentació, els trastorns esquizofrènics i l'estrès.

BLOC 10. LA INFLUÈNCIA DE LA SOCIETAT I DE LA CULTURA

10.1.- El procés de socialització i l'aprenentatge social. La identitat personal.

10.2.- Les relacions interpersonals: estimació, amistat i atracció interpersonal.

10.3.- Les relacions socials: grup, influència social i autoritat. El lideratge, rol i estatus social. La diversitat social.

10.4.- Les actituds, valors i normes en la vida social.

10.5.- Sentiment d'identitat i pertinença a un grup.

10.6.- La influència de la cultura: diferències culturals en el comportament social.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Conèixer i identificar els principals enfocaments o teories vigents en la psicologia, comprenent i acceptant les seves diferències metodològiques i les seves diferents concepcions sobre la naturalesa de la conducta humana.

- Explicar els trets característics de la psicologia.
- Relacionar la psicologia amb altres ciències i camps del saber.
- Conèixer i caracteritzar les aportacions de les principals escoles psicològiques de la psicologia actual.

2. Reconèixer les semblances i diferències entre la conducta humana i la d'altres espècies animals, comprenent i valorant la continuïtat que hi ha entre ambdues, així com els trets psicològics que identifiquen els éssers humans.

- Descriure de forma sintètica les principals etapes i els factors en el procés evolutiu de l'espècie humana.

- Diferenciar les conductes que són comunes a l'ésser humà i a altres espècies animals d'aquelles específicament humanes com el llenguatge, comunicació simbòlica, etc.

- Explicar les principals estructures biològiques implicades en el comportament humà. Identificar i explicar breument les parts principals i les funcions del sistema nerviós.

3. Relacionar la conducta humana amb els seus determinants genètics, ambientals i culturals, diferenciant les determinades genèticament, molt similars en totes les persones, de les determinades socialment i, per tant, ser crítics amb les interpretacions simplistes i injustificades de les diferències humanes i que fomenten la discriminació racial o ètnica i acceptar que moltes diferències socials són el producte de les diferències culturals entre les societats i dins una mateixa societat.

- Comprendre que les conductes humanes estan determinades tant per la base genètica de l'individu com per les diferents condicions ambientals i culturals a les quals es veu exposat.

- Comprendre les diferències individuals en la conducta humana com el resultat de la interacció entre factors de diferents tipus.

- Identificar alguns mecanismes bàsics de comportament individual i social.

- Mostrar actitud de tolerància i comprensió davant el fet diferencial

4. Explicar els processos mitjançant les persones adquireixen, elaboren i comuniquen coneixements, establint relacions entre els diferents processos cognitius i les conductes conseqüents.

- Explicar i descriure els models de funcionament dels principals processos psicològics.

- Identificar els processos cognitius implicats en algunes conductes habituals.

- Conèixer les diverses teories sobre la intel·ligència humana.

- Establir el paper del llenguatge dins el pensament i la intel·ligència humana.

- Conèixer com els processos d'atenció, percepció, memòria, aprenentatge, llenguatge, pensament, etc.

5. Comprendre els principals motius, emocions i afectes que influeixen en la conducta humana, així com els factors que influeixen en la seva adquisició i manteniment i conèixer les tècniques d'intervenció per a la seva modificació i control.

- Identificar els principals factors motivacionals de la conducta humana.

- Explicar les principals idees i teories sobre la personalitat.

- Enumerar i explicar les principals tipologies de la personalitat.

- Descriure els principals trastorns emocionals i de personalitat.

- Conèixer les tècniques d'intervenció que poden fer-se servir per modificar i controlar les pròpies motivacions i emocions.

6. Comparar els principals mètodes que s'empren a la investigació psicològica, comprenent les seves aportacions i les seves limitacions, i aplicar algun d'aquests mètodes a l'anàlisi de situacions pròximes senzilles.

- Conèixer els principals mètodes que s'empren en la investigació psicològica: experimental, correlacional i observacional.

- Aplicar alguns d'aquests mètodes a la investigació d'algun problema o fenomen psicològic senzill.

7. Reconèixer i identificar els principals àmbits d'aplicació i intervenció de la psicologia, discriminant les aportacions dels diferents enfocaments i coneixent com s'aplica alguna de les tècniques més usuals, per tal d'entendre les possibilitats de la psicologia en relació a la millora de la qualitat de vida de les persones.

- Conèixer les principals àrees d'aplicació i intervenció de la psicologia: educació, salut, treball, relacions socials, etc.
- Conèixer els enfocaments que s'apliquen als problemes més usuals: depressió, dificultats d'aprenentatge, conductes addictives, etc.

Bibliografia recomanada:

- Alonso, José Ignacio i altres. "Psicologia"
Editorial McGraw –Hill
- García Gutiérrez, José Maria. "Psicologia"
Editorial Laberinto. 2002.

Bibliografia d'ampliació :

- Papalia, Diane i Wendkos, Sally. "Psicologia"
Editorial McGraww-Hill. 1994.